

Регулювання і розв'язання конфліктів

Особливості регулювання, стимулювання та розв'язання конфліктів

Регулювання конфлікту — це особливий вид діяльності суб'єкта управління, спрямований на послаблення й обмеження конфлікту, забезпечення його розвитку у бік розв'язання.

Послідовність етапів регулювання конфліктів:

I етап. Визнання реальності конфлікту сторонами-конфліктерами.

II етап. Легитимізація конфлікту, тобто досягнення угоди між сторонами-конфліктерами щодо визнання й дотримання встановлених норм і правил конфліктної взаємодії.

III етап. Інституалізація конфлікту, тобто створення відповідних органів, робочих груп із регулювання конфліктної взаємодії.

ТЕХНОЛОГІЇ РЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ

Назва	Основний зміст
Інформаційні	Ліквідація дефіциту інформації в конфлікті; виключення з інформаційного поля помилкової, перекрученої інформації; усунення чуток тощо
Комунікативні	Організація спілкування між суб'єктами конфліктної взаємодії та їхніми прихильниками; забезпечення ефективного спілкування
Соціально-психологічні	Робота з неформальними лідерами й мікрогрупами; зниження соціальної напруженості та зміцнення соціально-психологічного клімату в колективі
Організаційні	Вирішення кадрових питань; використання методів заохочення й покарання; зміна умов взаємодії співробітників і т. д.

Стимулювання конфлікту – особливий вид діяльності суб'єкта управління, спрямований на провокацію конфлікту.

Стимулювання доцільне стосовно конструктивних конфліктів.

Засоби стимулювання конфліктів: винесення проблемного питання для публічного обговорення (на зборах, нараді, семінарі); критика конфліктної ситуації; виступ із критичним матеріалом у засобах масової інформації та т. ін.

У разі стимулювання конфлікту керівник повинен бути готовий до конструктивного управління ним.

Розв'язання конфлікту — спільна діяльність його учасників, спрямована на припинення протидії і розв'язання проблеми, що призвела до зіткнення.

Необхідними умовами для розв'язання конфлікту є:

- **достатня зрілість конфлікту** — усвідомлення протиборчими сторонами об'єктивно існуючих між ними суперечностей, розбіжностей і протидій, що вимагають оперативного втручання для їхнього налагодження;
- **потреба кожного з учасників конфлікту** в тому, щоб на взаємоприйнятній основі перебороти суперечність, що виникла;
- **індивідуальний чи спільний пошук і використання доступних сторонам методів, правил, способів розв'язання конфлікту** для усунення його причин.

Конструктивному розв'язанню конфліктів перешкоджають *помилки учасників суперечливої взаємодії,* тобто негативні прийоми поведінки.

Критерії результатив ності розв' язання конфлікту:

- пошук спільних цілей та інтересів протидіючих сторін;
- усунення причин і факторів, що травмують почуття та впливають на поведінку учасників;

- припинення протидій; - досягнення емоційного балансу у членів трудового колективу;
- задоволення сторін результатами конфліктної взаємодії.

Критеріями ефективного (конструктивн ого) розв' язання конфлікту

міра усунення суперечностей, що лежать в основі конфлікту

перемога в ньому опонента, який має рацію

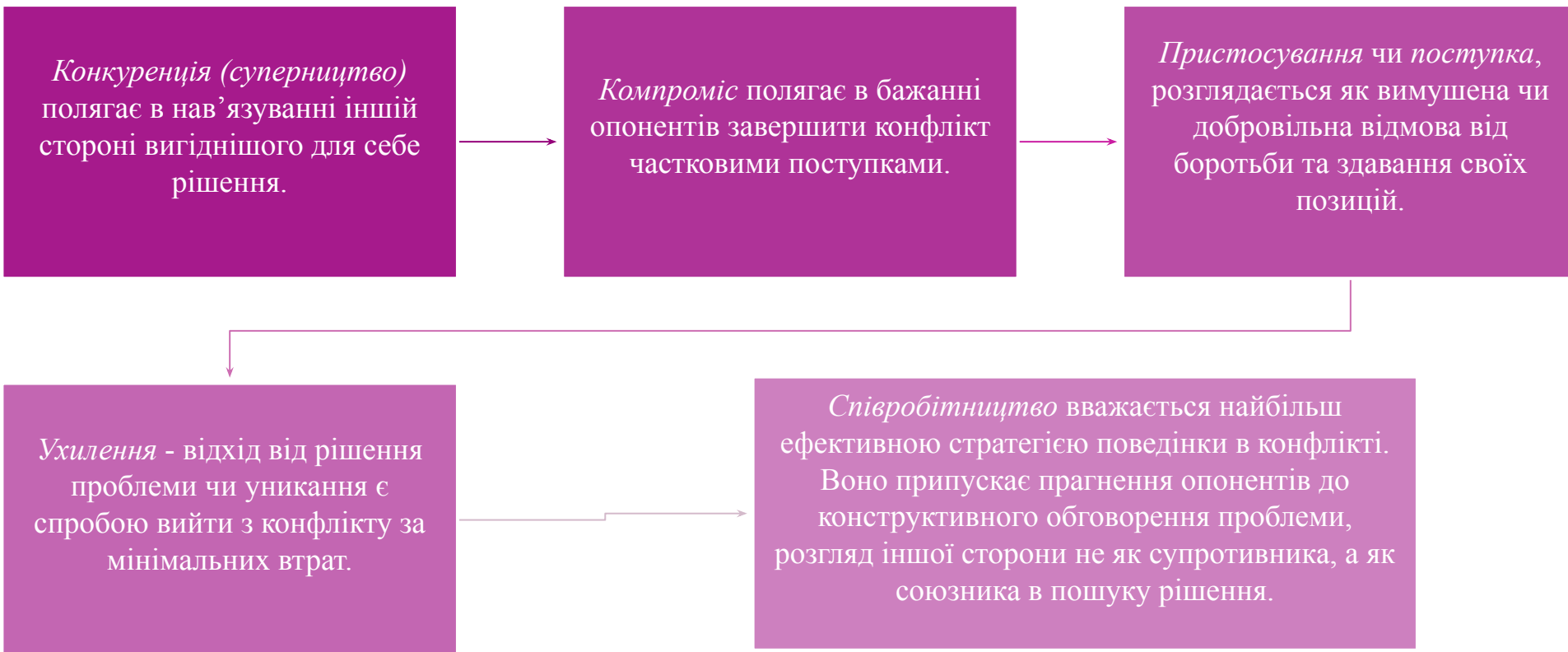
Основні стратегії розв'язання конфліктів.

Стратегічний стиль поведінки опонента в конфлікті — сукупність прийомів, вербальних і невербальних елементів спілкування, які суб'єкт використовує для відображення особистих думок, інтересів та для реалізації певних дій в період конфліктного протиборства .

<i>Спільні дії</i>	Стиль суперництва (конкуренції)	Стиль співробітництва	<i>Активні дії</i>
	Стиль компромісу		
<i>Індивідуальні дії</i>	Стиль ухилення	Стиль присосування	<i>Пасивні дії</i>

Стратегія розв'язання конфлікту (стратегія виходу із конфлікту) — це орієнтація опонентів на розв'язання конфлікту з урахуванням стилів їхньої поведінки на завершальному етапі протистояння.

Виділяють *п'ять основних стратегій* (за К. Томасом):

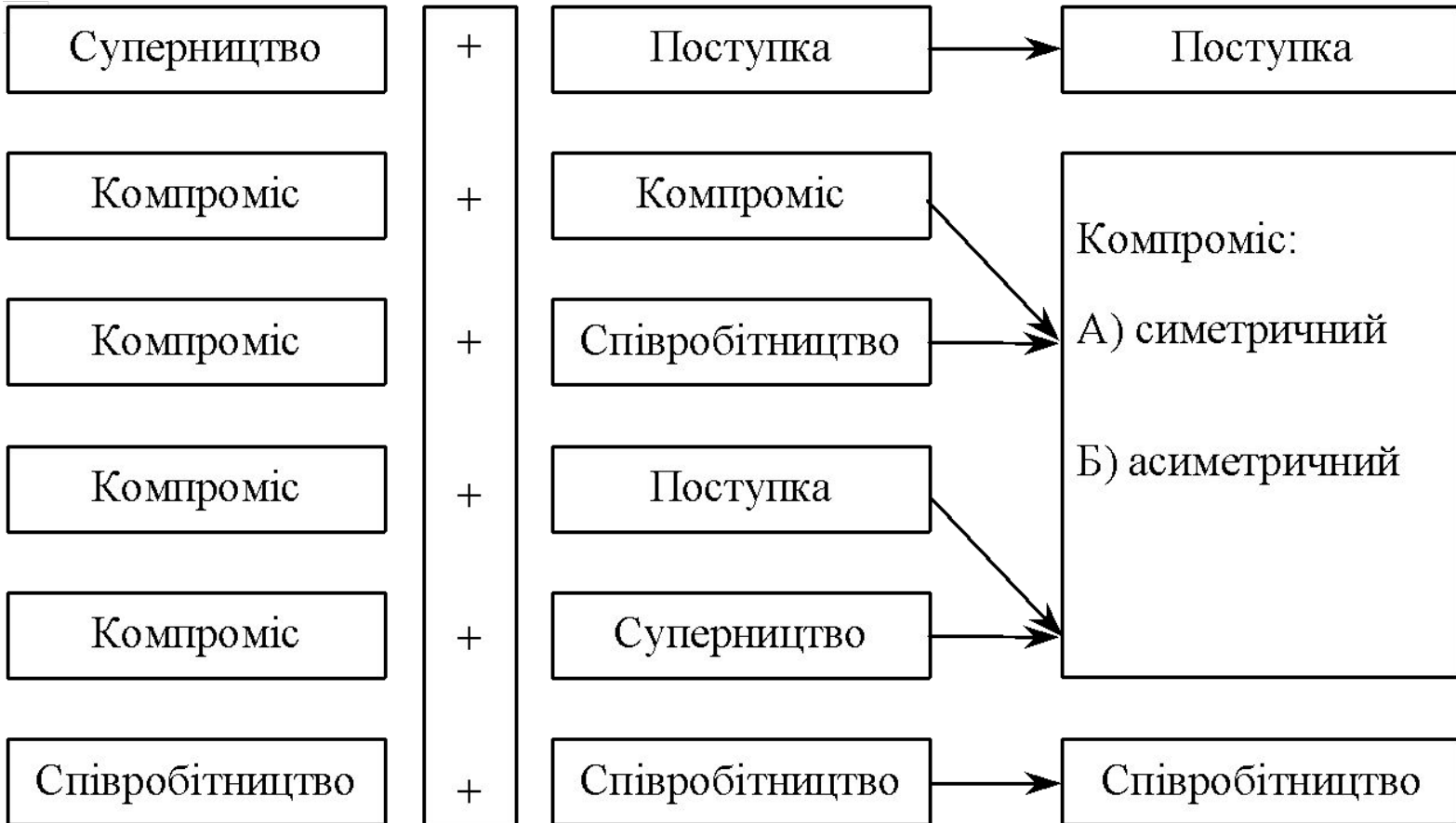

Стиль поведінки
першого опонента

Стиль поведінки
другого опонента

Стратегія розв'язання
конфліктів

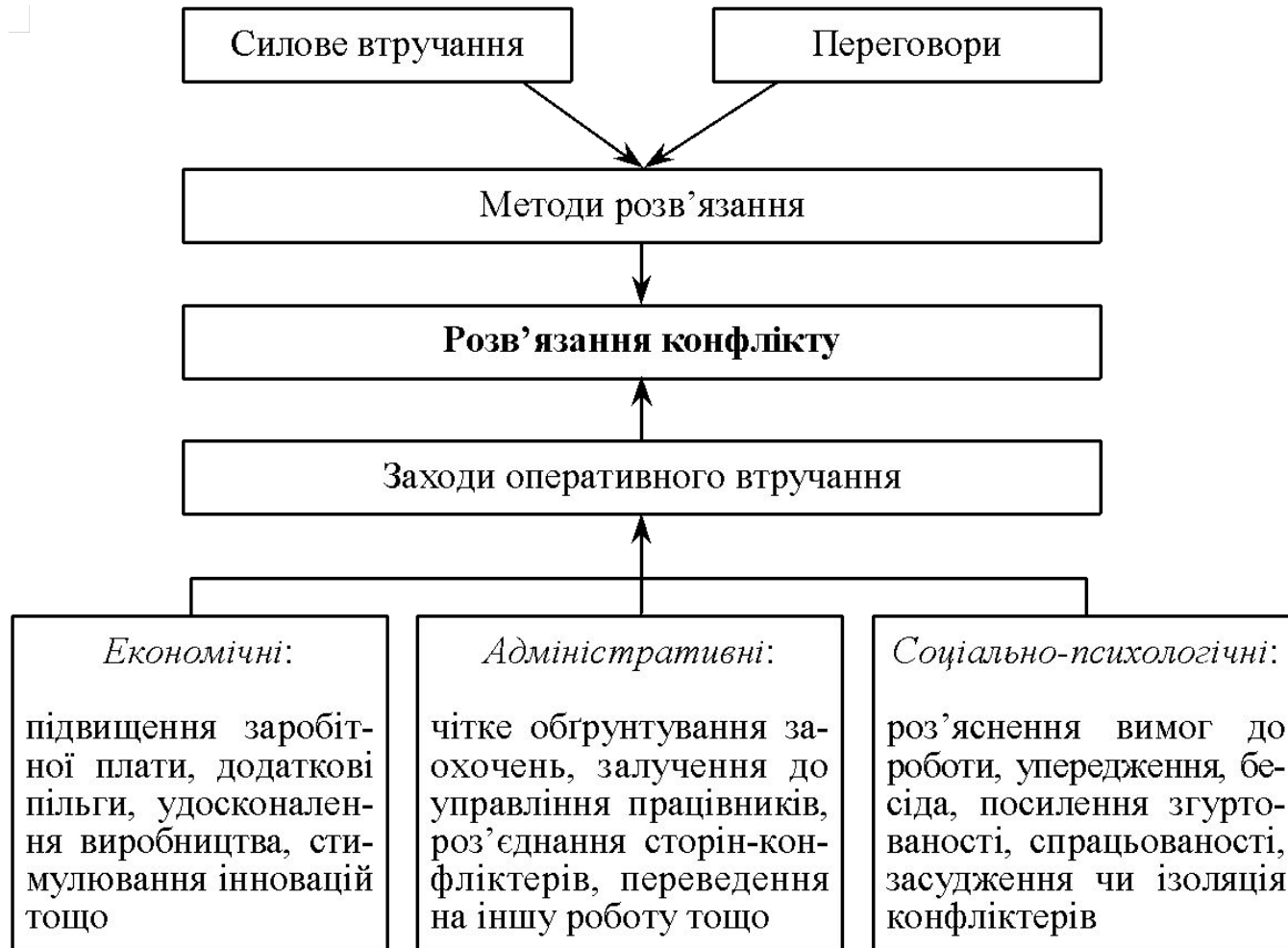
Технології та інструментарій розв'язання конфліктів.

Технологія розв'язання конфлікту - процедура реалізації комплексу дій-операцій, що включає аналіз й оцінку ситуації, вибір способу втручання, формування раціонального плану дій, своєчасну реалізацію управлінських впливів керівника та оцінку їх ефективності.

Розв'язання конфлікту являє собою багатоступеневу процедуру, що складається з *алгоритму* конкретних дій, який визначає послідовність наступних *етапів*:

1. аналізу й оцінювання ситуації;
2. вибору способу розв'язання конфлікту;
3. формування плану розв'язання конфлікту;
4. реалізації плану розв'язання конфлікту;
5. оцінювання ефективності дій.

Практична реалізація обраної стратегії виходу з конфлікту передбачає використання конкретних **інструментів** - методів розв'язання та способів усунення суперечностей через заходи оперативного втручання у процес конфліктної взаємодії

Переговори як метод вирішення конфліктів являють собою набір тактичних прийомів, спрямованих на пошук взаємоприйнятних рішень для сторін-конфліктерів.

Застосування переговорів для розв'язання конфлікту можливе за певних умов:

- існування взаємозалежності сторін, що беруть участь у конфлікті;
- відсутності значного розходження в силі суб'єктів конфлікту;
- відповідності стадії розвитку конфлікту можливостям переговорів;
- участь у переговорах сторін, які реально можуть приймати рішення в ситуації, що склалася.

Екстрене розв'язання конфлікту шляхом силового втручання. Сутність методу силового втручання полягає в примусовому нав'язуванні одній зі сторін свого рішення. Використання силового втручання свідчить про більш високий рівень готовності до розв'язання конфлікту, принаймні, однієї зі сторін

Силове втручання є продовженням застосування стратегії суперництва. Таким способом сильна сторона досягає своїх цілей, домагається від опонента відмови від первісних вимог. Сторона, що поступилася, задовольняє вимоги опонента або ж вибачається за недоліки в діяльності чи в поведінці.

Для використання цієї тактики існують певні **передумови**, що сприяють її успіху:

вирішальна перевага однієї зі сторін у наявних матеріальних і психологічних ресурсах

виникнення надзвичайної ситуації, що вимагає негайних дій

раптова необхідність ухвалення непопулярного рішення, яке буде свідомо негативно зустрінуте іншою стороною (наприклад, рішення адміністрації про зниження зарплати в умовах банкрутства, яке загрожує підприємству)

безперечна правомірність дій сторони, котра має силову перевагу, коли ці дії пов'язано із усуненням життєво важливих для даної структури проблем (наприклад, розголошення працівником комерційної таємниці)

Силова тактика має *специфічні форми прояву* на рівні поведінки:

- *використання переважно примусових, силових методів впливу за обмеженого залучення виховних засобів;*
- *застосування твердого, наказового стилю спілкування, розрахованого на беззаперечне підпорядкування однієї сторони конфлікту іншій;*
- *використання з метою забезпечення успіху силової тактики механізму конкуренції (в основі якого метод «розділяй і пануй»).*

